

Stichting
Erkende
Restauratiekwaliteit
Monumentenzorg

1 januari 2024: inwerkingtreding Omgevingswet (Ow) en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

Wat zijn de gevolgen voor de monumentenzorg?

7 december 2023

ing. Gert-Jan van Leeuwen

Wat doen we vanmiddag?

Intro Christian Braak Kennismaken

Uitleg over (Ow en) Wkb in blokken:

- privaatrechtelijk (wijzigingen BW)
 - publiekrechtelijk op hoofdlijnen
- pauze**
- gevolgen MZ per 1-1-2024 en –'25(?)
 - gevolgen MZ op lange termijn (2029?)
 - proefprojecten Wkb in, aan, op monumenten

Brainstorm over 'hoe verder?'

Kennismaken

Gert-Jan van Leeuwen

Geboren: 1947

Opleiding: HBSb > HTSbouwkunde > Academie van Bouwkunst

Ervaring:

- architect 1975 tot 1994
- hoofd toezicht ontwikkelingsprojecten Ned. Antillen 1994-'99
- hoofd bouw-, monumenten- en milieutoezicht Delft '99-2005
- directeur Vereniging Bouw- & Woningtoezicht '05-'11
- lid/voorzitter welstand/monumenten; BRL5019; KOMO '06-'13
- bestuurslid Federatie Ruimtelijke Kwaliteit '09-'15
- (medeoprichter) Instituut voor Bouwkwiteit '13-'16
- docent, adviseur kwaliteitsborging '16-heden
- auteur Handboek kwaliteitsborging voor het bouwen '19 / '22
- lid Cie van Bezwaar KiK / KOMO '21 – heden
- vrijwillig rondleider Jachthuis St. Hubertus (Hoge Veluwe)

Special guest: Kees Hootsen kwaliteitsborger bij Borg4

Wie bent u?

Hoe heeft u te maken met monumenten?

Wat weet u van de Ow en de Wkb?

Heeft u ervaring met proefprojecten Wkb?

Privaatrechtelijke gevolgen Wkb

De privaatrechte- lijke gevolgen van de Wkb (1)

De Wkb wijzigt het Burgerlijk wetboek op 5 punten:

1 Aanscherpen van de aansprakelijkheid:

- aannemer is aansprakelijk voor gebreken tenzij deze hem niet zijn toe te rekenen.

2 Aanscherpen waarschuwingsplicht:

- schriftelijk en ondubbelzinnig wijzen op gevolgen bouwplan voor naleving overeenkomst.

3 Bij oplevering dossier aan opdrachtgever verstrekken 'dat inzicht geeft in naleving van de overeenkomst' (regelend recht, overgangsrecht: geldt niet voor overeenkomsten van voor 1-1-'24!)

4 Vooraf financiële zekerheid aanbieden voor het naleven van de overeenkomst

5 Uiterlijk 2 maanden na oplevering stelt aannemer opdrachtgever in de gelegenheid schriftelijk uitsluitel te geven over toepassing retentierecht.

Zie: [De Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen \(overheid.nl\)](https://overheid.nl)

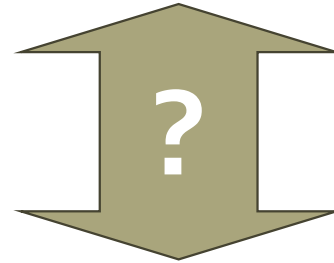
(datum in brochure wijzigen naar 1-1-2024; inhoudelijk ongewijzigd)

De privaatrechte- lijke gevolgen van de Wkb (2)

- **Verborgten gebreken (art. 7:758 BW)**

- aannemer aansprakelijk voor alle gebreken, tenzij niet aan de aannemer toe te rekenen

- **Waarschuwingsplicht aannemer 7:754 aangescherpt**

- schriftelijk aangeven welke zaken mogelijk niet uitvoerbaar zijn
- meer duidelijkheid over wie aansprakelijk is

De privaatrechte- lijke gevolgen van de Wkb (3)

- Art.7:757a BW zegt:
Kennisgeving oplevering 7:768 lid 1 aangevuld
 - Voor oplevering → 'as built' oplever-dossier naar opdrachtgever
 - Inhoud 'consumentendossier':
 - Informatie over bouwwerk en installaties
 - Informatie nodig voor gebruik en onderhoud

NB: Opleverdossier (privaat) en dossier bevoegd gezag bij gereedmelding (publiek) verschillen juridisch en qua doel maar overlappen elkaar inhoudelijk.

- Wettelijke onderhoudstermijn: 5% regeling (art. 7:768 BW)
 - Info financiële borgstelling (7:765a BW)
- ALLEEN IN GEVAL VAN NIEUWBOUW WONING I.O.V. EEN NATUURLIJK PERSOON DIE NIET HANDELT IN DE UITOEFENING VAN EEN BEROEP OF BEDRIJF**

De **publiek-** en
privaatrechte-
lijke gevolgen
van de Wkb
(4)

OPLEVERDOSSIER

Bij voltooiing
Aan opdrachtgever

Wet: "geeft volledig inzicht in
naleving van de overeenkomst"
(art. 7:757a BW)

- tekeningen, berekeningen
bouwwerk en installaties
- Info voor gebruik en onderhoud

Regelend recht > overeenkomst
Rechter? > consumentendossier*

* zie www.nen.nl/consumendossier

DOSSIER BIJ GEREEDMELDING

Bij gereedmelding
Via 'melder' aan bevoegd gezag

Wet: "geeft inzicht of het
bouwwerk voldoet aan regels h.4 en
5" (art. 7ab lid 4 Woningwet)

- brandveiligheid, constructie,
ventilatie, energie,
milieuprestatie
- toepassing gelijkwaardigheid

Zie art. 2.21 Bbl!

(NB art.2.20)

**Het
gerealiseerde
bouwwerk
=
'as built'**

KANSEN VOOR MONUMENTENZORG

Info BRL's & URL's van ERM
Actuele info voor eigenaar en bevoegd
gezag over het monument

Publiekrechtelijke gevolgen Wkb en Omgevingswet

De publiekrechtelijke gevolgen van **Ow** + Wkb (1)

- De Wkb wijzigt BW, Woningwet en Wabo
- Wabo, Wro + deel Woningwet > per 1-1-2024 in Omgevingswet
- Afdeling 1A (Kwaliteitsborging voor het bouwen) blijft in Woningwet*
- Omgevingswet stuurt vier amvb's aan:
 - Omgevingsbesluit (Ob) – procedurele regels
 - Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) – o.a. rijksmonumenten
 - Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) <<< Bouwbesluit 2012
 - Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) – instructieregels e.d.
- De Ow knipt 'project' in meerdere 'activiteiten' met elk eigen toetsingscriteria en toestemmingsvormen, deels landelijk voorgeschreven, deels door Gemeente (**Omgevingsplan**):
 - Omgevingsplanactiviteit (OPA, BOPA)
 - Bouwactiviteit
 - Rijksmonumentenactiviteit (RMA)

* Woningwet stuurt dus ook Bbl aan! Vooral afd.2.2A

De publiekrechtelijke gevolgen van **Ow** + Wkb (2)

Wat is het omgevingsplan?

Nu hebben gemeenten bestemmingsplannen, verordeningen, welstandsnota's enzovoort.

Per 1 - 1 - 2024 vormen die samen met de 'bruidsschat'* het **Omgevingsplan van rechtswege**. (< gemeenteraad stelt dit niet vast; heeft het Rijk gedaan...!)

** Regels die nu landelijk gelden, maar waarvan het Rijk vindt, dat gemeenten zelf moeten bepalen of ze die nodig hebben of niet.*

Voor 1- 1 -2032 moet dit pakket per gemeente volgens de instructieregels (h.5 Bkl) worden omgevormd en vastgesteld door de gemeenteraad tot **één Omgevingsplan voor het hele grondgebied**.

De publiekrechtelijke gevolgen van **Ow** + Wkb (3)

BOUWBESLUIT 2012

h.1 Algemene bepalingen
h.2 Alg. bep. Voor bouwwerken
h.3 Veiligheid
h.4... h.5
h.6 Gebruik van bouwwerken

h.7 Bouw- en sloopwerkzaamheden
h.7A Overgangsrecht
h.8 Slotbepalingen

Per 1-1-'24 op
wetten.overheid.nl

Bouwbesluit 2012 wordt per 1-1-2024 opgevolgd door **Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)**

Verschillen:

1 Van thematisch (*veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, toegankelijkheid, energiezuinigheid, duurzaamheid, installaties*) naar soort bouw:

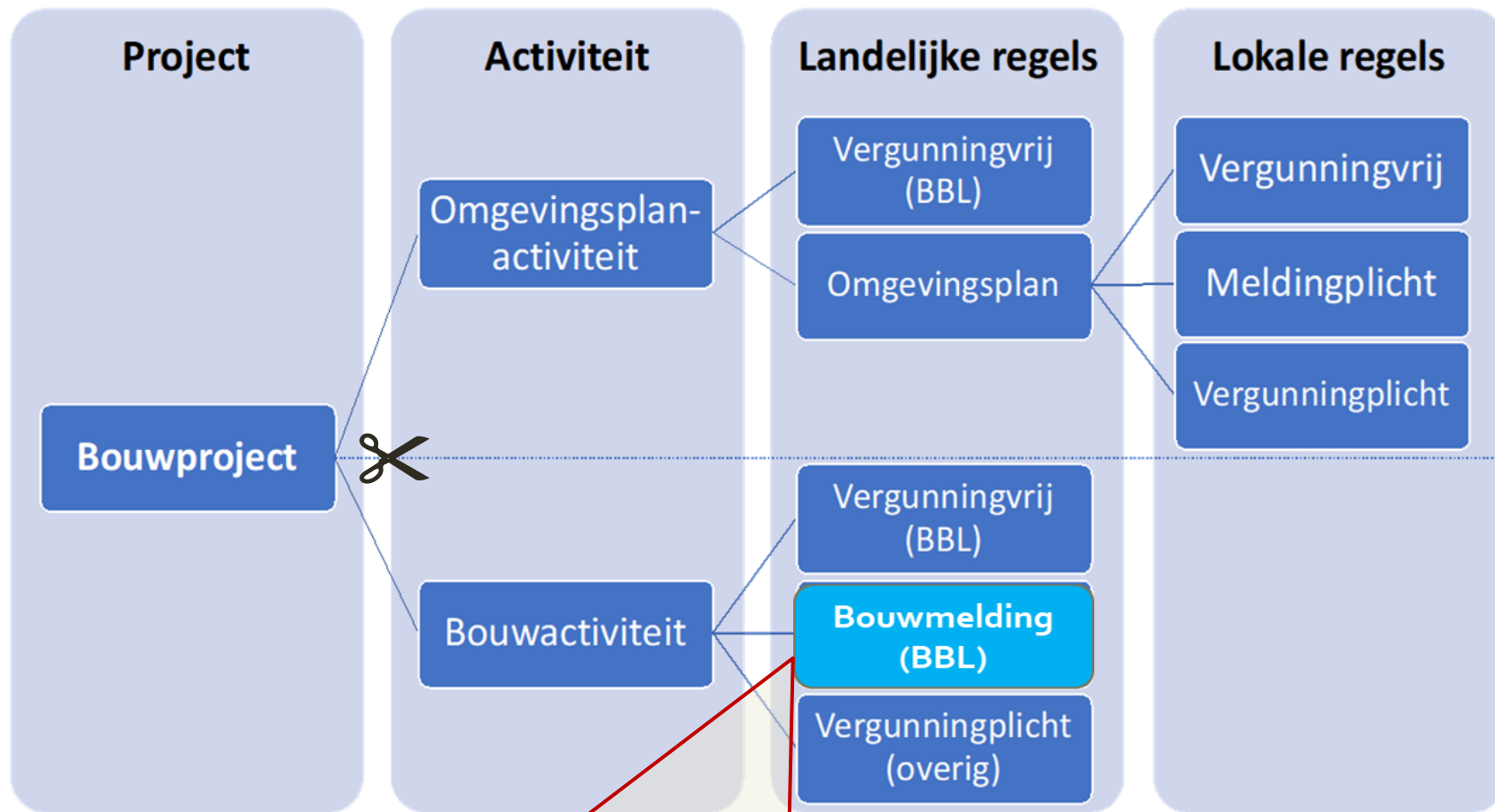
h.3 Bestaande bouw
h.4 Nieuwbouw
h.5 Verbouw

2 Iets minder regels, maar...

3 Maatwerkregels en maatwerkvoorschriften mogelijk via het **Omgevingsplan!**

Meest actuele en complete digitale vindplaats (23-10-2023):
[Geconsolideerde teksten regelgeving op basis van Staatsblad en Staatscourant - Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#)

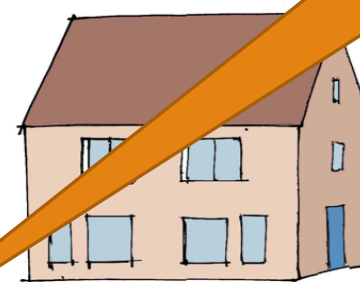
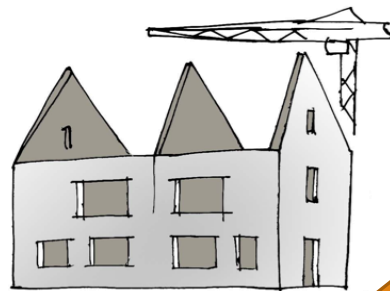
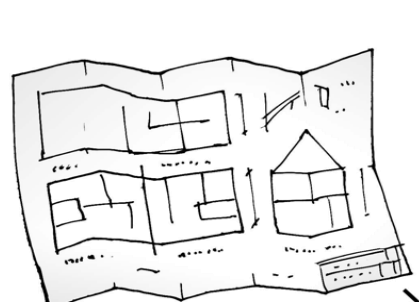
De publiekrechtelijke gevolgen van **Ow + Wkb** (4)

Gevolgklasse 1: KB verplicht
Naam en KvKnr.: Instrument + KB
risicobeoordeling + borgingsplan

*Per 1.1.2024 alleen
nieuwbouw GK1
Na monitoring en
besluit per 1-1-2025?
ook verbouw GK1*

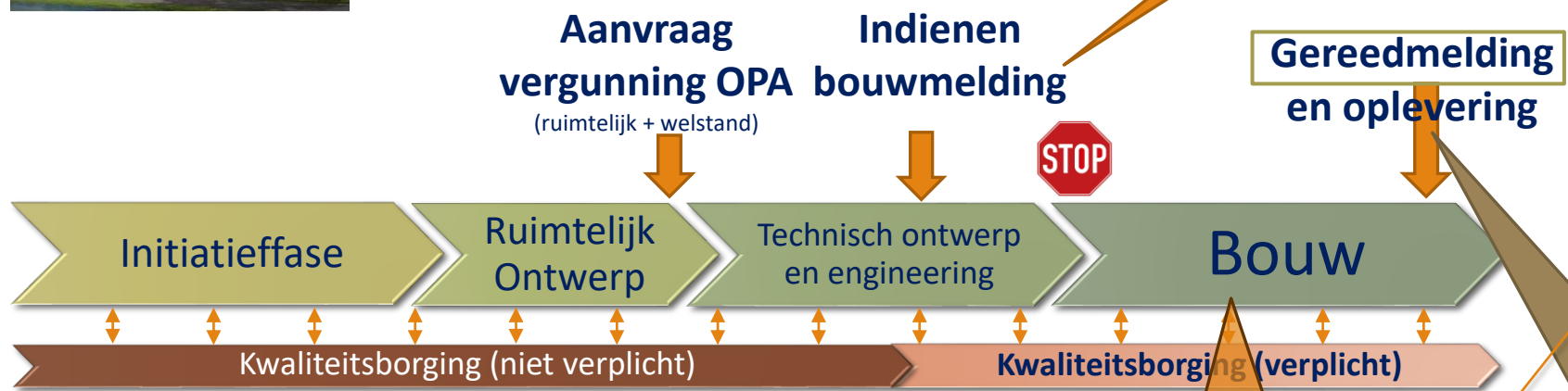
De publiekrechtelijke gevolgen van Ow + Wkb (5) PROCESMATIG

RISICOBEOORDELING & BORGINGSPLAN

- **Beheersmaatregelen aannemer etc.**
- Toetsmomenten
- Toetsniveau

Verklaring en dossier moeten 2 weken voor ingebruikname bij bevoegd gezag zijn!

> 8 weken

> 4 weken

KB deelt afwijkingen die verklaring in de weg staan mee aan BG.

VERKLARING
kwaliteitsborger +
DOSSIER Bevoegd gezag
(zonder: **VERBOD** ingebruikname)

De publiekrechtelijke gevolgen van Ow + Wkb (6)

Het risico dat het
gebruiksgereede
bouwwerk afwijkt
van h.4 en 5 Bbl

ROLWIJZIGINGEN EN NIEUWE SPELERS IN HET VELD VAN DE BOUW

- Bouwwerk GK1 > Wkb (zie art. 2.17 Bbl) > Gemeente toetst aanvraag alleen op ruimtelijke aspecten (OPA/BOPA); **niet** de technische (= voldoen aan h.4 en 5 Bbl).
- Omgevingsvergunning bij GK1 zegt dus niks over voldoen aan technische eisen. (*Mag daar bij GK1 niks over zeggen...!*)
- Aannemer e.a. stellen **bouwplan-specifieke risicobeoordeling** op + **borgingsplan** hoe risico's worden beheerst.
- Kwaliteitsborger (KB) stelt risicobeoordeling en borgingsplan **vast** voor de indiening bij de **bouwmelding**.
- Bevoegd gezag beoordeelt bouwmelding alleen op **volledigheid**.
- De **kwaliteitsborger** is (rechts-)persoon, die met toestemming van de instrumentaanbieder toegelaten instrument **toepast**.
(De KB is financieel, juridisch en organisatorisch **onafhankelijk** van de bouw!)
- De **instrumentaanbieder** ziet toe op de correcte toepassing van het instrument en grijpt zondig in.
- Een **instrument** is een (toegelaten) beschreven **beoordelingssystematiek**.
- De **Toelatingsorganisatie Kwaliteitsborging Bouw** (TloKB) ziet toe op toepassing instrument en werking stelsel en **grijpt zondig in**.

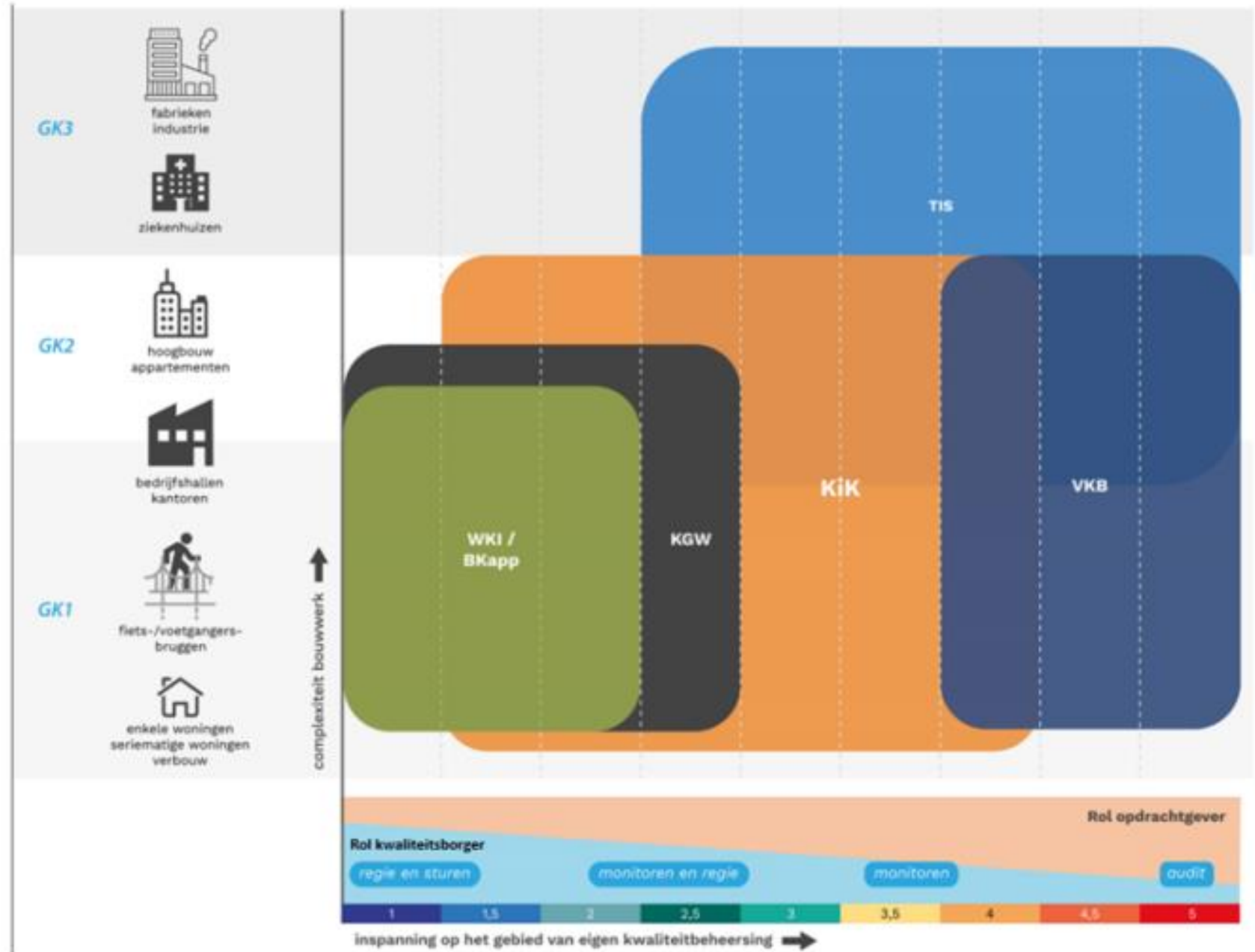
De publiekrechtelijke gevolgen van Ow + Wkb (7)

WAT IS EIGENLIJK EEN INSTRUMENT VAN KWALITEITSBORGING?

- In de eerste plaats een **beschrijving** van de manier waarop een kwaliteitsborger moet **beoordelen** of een bouwplan en vooral het daarop gebaseerde **bouwwerk** voldoet aan regels in hoofdstuk 4 (nieuwbouw) en 5 (verbouw) Bbl en hoe de bevindingen moeten worden **vastgelegd** en **gecommuniceerd**.
- Daarnaast kan het instrument **extra (private) kwaliteitsaspecten** meenemen zoals nul-op-de-meter, afwerkingsniveau, innovatieve bouwdelen, etc. of zich toespitsten op een bepaald type bouwwerk.
- Ook bevat het instrument inhoudelijke en procedurele regels over **toekenning van het recht op toepassing, monitoring, sancties** en behandeling van **bezwaren en geschillen**.
- De **instrumentaanbieder** is het bedrijf dat het instrument (ontwikkelt en) 'aanbiedt' voor **toepassing** en zorgt voor **controle** daarop, eventuele **sancties** etc. en zo nodig **aanpassing** van het instrument.
- Er zijn nu (7-12-23) zes instrumenten toegelaten. Zie www.tlokbnl

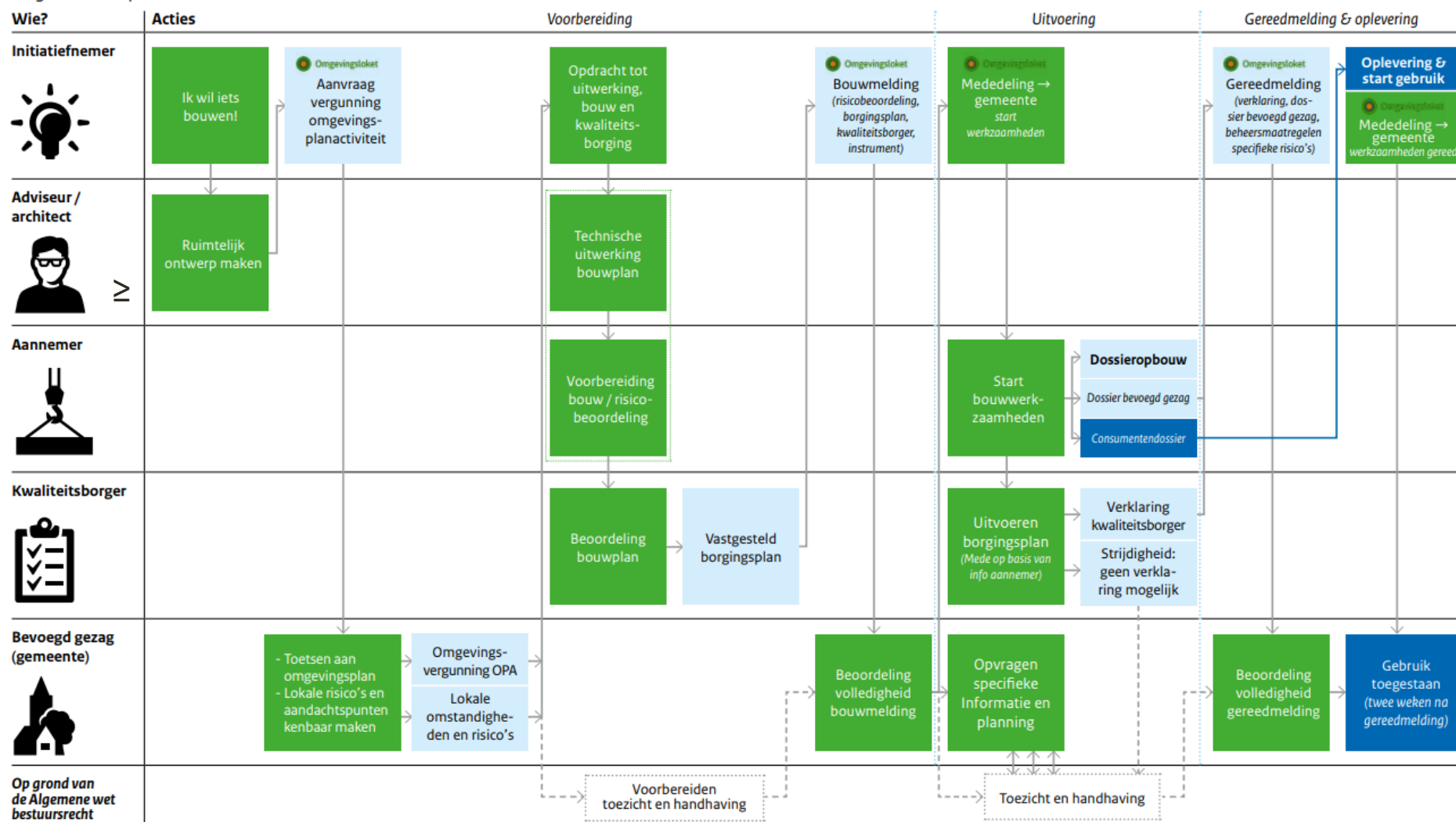
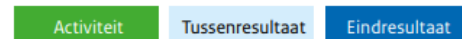
De publiekrechtelijke gevolgen van Ow + Wkb (8)

Bouwen onder de Omgevingswet en Kwaliteitsborging

Regulier bouwproces

De publiek-rechtelijke gevolgen van Ow + Wkb

(9)

Bron:

www.rijksoverheid.nl/wkb

(printen op A3!)

De kosten van kwaliteitsborging

KWALITEITSBORGING EN BETAALBAARHEID

- Bij qua bouwsom **grote** projecten is het inschakeling van een kwaliteitsborger **financieel voordeliger** dan het huidige systeem, doordat de kosten van de KB lager zijn dan de huidige **leges** en doordat **faalkosten** en **vertraging** kunnen worden **bepert**.
- Bij qua bouwsom **kleine** projecten is de **leges nu kunstmatig laag** door kruissubsidiëring terwijl **de KB kostendekkend** moet werken en zo per definitie duurder is.
- **Is dit op te lossen?**

- **JA!**
- Door als ontwerpende, adviserende en uitvoerende partijen je werk net iets anders te doen, waardoor de **werklast van de KB** (en zijn kosten) kunnen worden **bepert**.
- Door één van deze partijen aan te stellen als **Interne Kwaliteitsborger (IKB)** als eerste aanspreekpunt voor de (externe) onafhankelijke KB
- Door instrumenten te **ontdoen van administratieve red tape...**

Nog enkele punten van aandacht in aansluiting op **Ow** en Wkb

BOUW- & SLOOPVEILIGHEID (continuering huidige rolverdeling!)

- Controle op voldoen aan **h.7 Bbl (bouw- en sloopveiligheid)** hoort *niet* tot taken kwaliteitsborger. Hier blijft bevoegd gezag aan zet.
- Voor elk bouw- of sloopwerk moet de **risicomatrix** worden **ingevuld**. (art. 7.5a Bbl). Het is óók een OPA...
- Uit risicomatrix kan blijken dat **veiligheidscoördinator directe omgeving** nodig is. (art. 7.5b Bbl)
- **Omgevingplan** kan inhoudelijke en procedurele **regels** stellen met betrekking tot bouw- en sloopveiligheid. (bijv. ter bescherming van passanten, type toestemming, indieningsvereisten).
- Voor bepaalde bouw-of sloopwerken moet **risicomatrix** worden **ingediend** (incl. naam en contactgegevens veiligheidscoördinator) bij aanvraag omgevingsvergunning voor bouwactiviteit of – indien art. 2.17 Bbl van toepassing is – bij bouwmelding. (art. 7.5c Bbl)
Hetzelfde geldt voor gegevens over stikstof-emissie.

Wanneer krijgt monumentenzorg in fase 1 te maken met de Wkb?

Nieuwbouw GK₁ in beschermd stads- of dorpsgezicht

Ow, Wkb en monumentenzorg in **fase 1** van de inwerkingtreding (1)

Bouwactiviteiten in, aan, op **beschermde monumenten** (gemeentelijk, provinciaal, of rijks-) zijn **uitgezonderd van fase 1 Wkb**.

Maar in **beschermde stads- of dorpsgezicht** kan na 1-1-2024 een omgevingsvergunning worden aangevraagd voor **nieuwbouw in GK1**.

1. Wat betekent dit voor de **inhoud** en de **procedure** van de **aanvraag**?
2. De inhoud van de **vergunning**?
3. De rol van **monumentenzorg**?
4. De rol van gemeentelijke **bouwplantoetsing** en -toezicht?
5. De rol van de **kwaliteitsborger**, ...
6. ... de **aannemer**, de **architect**, de **opdrachtgever**?

Ow, **Wkb** en
monumenten-
zorg in **fase 1**
van de
inwerkingtre-
ding
(2)

NIEUWBOUW GK1 in Beschermd stads- of dorpsgezicht

Aanvraag vergunning **OPA** moet voldoen aan **omgevingsplan** qua inhoudelijke eisen en indieningsvereisten.

Bouwmelding technische bouwactiviteit volgt **uiterlijk 4 wk voor start bouw**, maar **sommige gegevens** kunnen **eerder** nodig zijn om bouwplan te toetsen aan regels voor beschermd gezicht.

Die moet MZ **opvragen** als bijlage bij de aanvraag.

Praktijkcasus: Vergunning schrijft type en kleur daklei voor, maar ander type en kleur wordt geleverd.

Moet KB deze afkeuren? – Nee, want **h. 4 Bbl** ziet alleen op technische eisen. Toezicht op naleving vergunning blijft taak **bevoegd gezag**, niet van KB.

Hoe voorkom je dat het misgaat? **Goede en tijdige communicatie** tussen MZ en BWT, KB, aannemer, architect en opdrachtgever is een must!

~~Wkb~~ en
monumenten-
zorg in **fase 1a**
van de
inwerkingtre-
ding
(3)

VERBOUW GK1 in Beschermd stads- of dorpsgezicht

MinBZK heeft toegezegd, dat **verbouw in GK1** nog niet onder de Wkb wordt gebracht. Fase 1 wordt gemonitord en resultaat in **juni 2024** besproken met de Kamer > besluit of **halfjaar later** (of nog later) ook verbouw in GK1 onder Wkb valt.

Gevolg: meer bouwactiviteiten onder **kwaliteitsborging** waar MZ mee te maken krijgt.

Procedureel vergelijkbaar met Nieuwbouw GK1 (zie vorige dia), inhoudelijk h.4 Bbl van toepassing en afhankelijk van art 2.27 Bbl en Omgevingsplan meer gevallen vergunningvrij/meldingvrij voor de bouwactiviteit.

Geen vergunning (dus geen gemeente en in fase 2 geen bouwmelding + kwaliteitsborger) als dat voor de bouwactiviteit in een **rijksbeschermd*)** gezicht *niet* is vereist volgens de combinatie van art. 2.29 en 2.30 3e lid Bbl.

***)** *In gemeentelijk of provinciaal beschermd gezicht moet type toestemming blijken uit omgevingsplan.*

Ow, Wkb en monumentenzorg in fase 1a van de inwerkingtreding (4)

Aanvrager bepaalt wat hij/zij aanvraagt. Geen onlosmakelijkheid meer, maar let op: vaak meerdere toestemmingen vereist voorafgaand aan start bouw!

OPA?

RMA?

Bouw?

KNIPPEN en PLAKKEN: WELKE TOESTEMMINGEN ZIJN NODIG na 1-1-2024*

- landelijke regel vergunningvrij: art.2.29 Bbl (ingeperkt door 2.30!)
- vergunningvrij / melding / vergunning op grond van Omgevingsplan
- Omgevingsplan mag NIET afwijken van art. 2.29 en 2.30 Bbl.

- vergunning nodig tenzij .. . > Art.13.11 Bal

Wijzigen gemeentelijk of provinciaal monument = OPA!

- kijk eerst in **art.2.25 en 2.26 Bbl**: **VERGUNNING NODIG VOOR ZOVER...**

- valt de bouwactiviteit **hier** NIET onder, dan is 'ie **VERGUNNINGVRIJ**

- kijk vervolgens in **art. 2.27 Bbl** of een uitzondering op de vergunningplicht van toepassing is

- zo **JA**, dan is de bouwactiviteit ook **VERGUNNINGVRIJ**

- kijk tenslotte in **art.2.17 Bbl** of de bouwactiviteit **MELDINGPLICHTIG** is (GK1)*

- valt de bouwactiviteit daaronder, dan moet uiterlijk **VIER WEKEN** voor start bouw een **BOUWMELDING** worden gedaan conform art. **2.18 en 2.19 Bbl**

- belangrijkste componenten van de bouwmelding zijn de door een **KWALITEITSBORGER** vastgestelde **RISICOBEOORDELING** en daarop gebaseerd **BORGINGSPLAN** met **BEHEERSMAATREGELEN**

* **VERBOUW GK1** niet eerder dan 1-1-2025 onder Wkb.

~~Wkb~~ en
monumenten-
zorg in **fase 1**
van de
inwerkingtre-
ding
(4)

NIEUW- & VERBOUW GK2 en 3 + BESCHERMDE MONUMENTEN in Beschermd stads- of dorpsgezicht

Gemeente is en blijft tot invoering fase 2 Wkb bevoegd gezag, niet alleen voor OPA (en eventuele RMA), maar ook voor de bouwactiviteit.

Het kan zijn dat niet voor elke activiteit een vergunning nodig is. Past de **bouwactiviteit** niet in **art.2.25 of 2.26 Bbl** of vormt deze daarop een uitzondering volgens **art.2.27 Bbl**, dan is deze vergunningvrij. (Zie art.2.17 Bbl voor de bouwactiviteit onder Wkb.)

Uit omgevingsplan en **art.2.30 lid 3 Bbl** blijkt of de **OPA** vergunningvrij is.

De aanvraag kan betrekking hebben op één of op meerdere activiteiten. De keus is aan de aanvrager.

Om te mogen **beginnen met de bouw** is voor **elk** van de activiteiten de **toestemming** nodig, die het Bal (h.13), het Bbl en het omgevingsplan voorschrijven. Bij dit type project vergunningplicht of vergunningvrij.

Bouwen: van “verbod, tenzij” naar “vergunningvrij, mits”

Wkb en monumentenzorg in fase 2 van de inwerkingtreding (5)

EEN BLIK IN DE VERRE TOEKOMST: 1-1-2029 of later...

De bedoeling van de wetgever is steeds geweest om op termijn alle bouwactiviteiten m.u.v. vergunningvrije onder het stelsel van kwaliteitsborging te brengen.

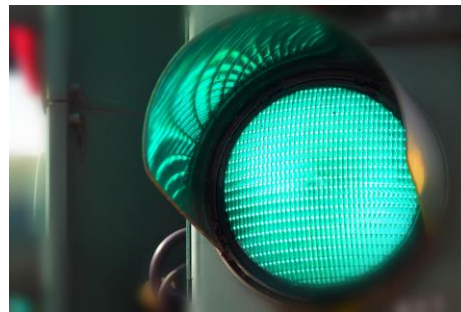
Als die koers in stand blijft, geldt dat ook voor een bouwactiviteit op, aan of in een beschermd monument.

Als monumentenzorg (MZ) krijg je dan zeker tijdens de uitvoering en vaak ook al daarvoor te maken met de kwaliteitsborger (KB) in plaats van het gemeentelijk bouw- en woningtoezicht (BWT).

Afweging tussen bouwregels (h.4 en 5 Bbl) en bescherming van erfgoedwaarden (art. 2.8 Bbl) vergt goede communicatie tussen MZ en KB.

MZ heeft belang bij **zorgvuldig omgaan met erfgoed**.

KB heeft **groen licht** nodig als bewijs dat met toepassing van art. 2.8 Bbl wordt afgeweken van regels in **h.3, 4 en 5 Bbl**.

De **Kwaliteitsborger** volgen:

- Stelt een risicoanalyse op (zo mogelijk op basis van een bouwplantoets).
- Stelt o.b.v. de risicoanalyse een borgingsplan op.
- **Houdt toezicht op basis van het borgingsplan.**
- Geeft aan dat er geen belemmering is voor 'Start bouw'.
- Toetst op **publieke** en private eisen.
- Signaleert wanneer gerechtvaardigd vertrouwen ontbreekt om te voldoen aan de eisen.
- Rapporteert gerechtvaardigd vertrouwen bij oplevering.
- Staat onder toezicht van de instrumentbeheerder (KiK).

Één document

*Incl. beheersmaatregelen
aannemer etc.*

gereedmelding

De TBV* van de kwaliteitsborger volgens (een) instrument

* TBV=Taken, Bevoegdheden, Verantwoordelijkheden

Kwaliteitsborger = "natuurlijk persoon of rechtspersoon, die met toestemming (...) toegelaten instrument (...) toepast"

Proefprojecten Wkb bij beschermde monumenten?

Geschikte methode om kansen, risico's, voorwaarden en argumenten pro en contra te onderzoeken en te objectiveren

Wat is een proefproject Wkb?

Onder het stelsel waarin bevoegd gezag is belast met toetsing en toezicht van de bouwactiviteit, doet in proefproject **kwaliteitsborger het feitelijke werk** onder nader te bepalen controle door het bevoegd gezag.

BZK geeft zo mogelijk **subsidie***) om extra kosten KB te dekken, gemeenten wordt gevraagd ook een bijdrage te leveren.

Eventueel zou een **begeleidings- en monitoringcommissie** kunnen worden samengesteld met inbreng vanuit VBWTN, FGM, VNG, RCE, BZK en coördinatie door stichting ERM.

**) BZK wil in 2024 geen proefprojecten entameren, maar daarna mogelijk wel. Vooroverleg kan wel starten met betreffende gemeente, opdrachtgever, aannemer, kwaliteitsborger, etc.*

Resultaten van proefprojecten zullen worden betrokken bij bestuurlijke en politieke besluitvorming over fase 2: Gaan monumenten wel/niet mee? Onder welke voorwaarden? Wanneer?

Suggesties met het oog op toepassing Wkb bij monumenten

Denkbaar is het stellen van **extra eisen** aan het te kiezen **instrument** dan wel de in te zetten **kwaliteitsborger**.

Een eigen instrument voor kwaliteitsborging van bouwactiviteiten in/aan/op monumenten is vrijwel zeker te kostbaar.

Een **extra module** bij toepassing van bestaande instrumenten kan een optie zijn. Enkele suggesties op volgende dia.

ANDERE SUGGESTIES

(uit te testen in de proefprojecten?)

- 1 Bouw in voortraject **verplichte advieslus RCE** in voor dezelfde projecten die ook als RMA aan RCE worden voorgelegd.
- 2 Verplicht vooroverleg aanvrager/melder en MZ met afspraken over (en verslag aan) KB.
- 3 Periodiek overleg MZ-KB en verplichte melding aan MZ door 'melder' en KB van onbekende erfgoedwaarden.
- 4 Ga in risicobeoordeling en borgingsplan specifiek in op de risico's van de bouwactiviteit voor bekende en eventueel onbekende erfgoedwaarden in relatie tot toepassing art.2.8 Bbl.
- 5 Zorg dat de BRL's en URL's van stichting ERM matchen met Eisen in h.4 en 5 Bbl, zodat de KB daarop kan vertrouwen bij toepassing door aannemer.
- 6 Voeg actuele erfgoed-informatie toe aan dossier bevoegd gezag en opleveringsdossier.

Bij monumenten EXTRA Functiedifferentiatie Kwaliteitsborging ?

Risicobeoordelingen
Algemene coördinatie

Constructieve
veiligheid

Brandveiligheid

Bouwfysica &
Installaties

Toezicht op de bouw

Coördinator

- o Ervaring met het opstellen van risicobeoordelingen en algemene coördinatie ten aanzien van de kwaliteitsborging
- o Relevante opleiding op HBO-niveau
- o Aanvullende basisopleiding Bouwbesluit
- o Minimaal 3 jaar relevante werkervaring

Algemene eisen

- o Kennisniveau op de in het instrument genoemde deelgebieden actueel houden
- o Cursus Omgevingswet / Bbl
- o *Rolbewustzijn*
- o *Communicatieve vaardigheden*

Monumentenzorg

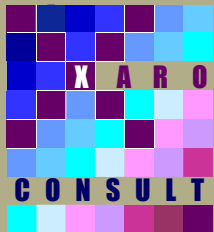
- o **Monumentenzorg**
- o Kennis van de wet- en regelgeving op het gebied van de monumentenzorg en de technische aspecten van restauratiewerk op MBO-niveau.*
- o Minimaal 3 jaar ervaring met beoordeling van verbouw en restauratie van monumenten

* Bij monumenten in GK2 en GK3 wellicht HBO-niveau en/of ≥ 5 jr.

Toezicht op de bouw

- o Relevante opleiding op MBO-niveau
- o *Aanvullende basisopleiding Bouwbesluit*
- o *Aanvullende basisopleiding brandveiligheid*
- o *Aanvullende basiscursus bouwfysica / installaties*
- o Minimaal 3 jaar relevante werkervaring
- o Actuele kennis van normen en voorschriften
- o **Minimaal 3 jaar ervaring met restauratiewerken***

Bedankt voor je aandacht

... maar we zijn nog niet klaar!

ISBN 9 789492 952844
2^e geheel herziene
editie is verschenen in
oktober 2022.

Brainstorm over 'hoe verder?'

- * Wel of geen proefprojecten?
 - * Hoe pakken we dat aan?
- * Begeleiding en monitoring: door wie?
- * Wel/geen extra voorwaarden bouwactiviteiten in/op/aan beschermde monumenten?
- * Wat nog meer?